

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3344/2023. (VII. 5.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítélete és a Fővárosi Törvényszék 105.K.701.007/2020/70. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Indítványozó szerint a bírói ítéletek sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alapügy lényege szerint a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2016. december 1-jén versenyfelügyeleti eljárást indított több vállalkozással szemben, amely eljárásba 2018. május 16-án ügyfélként bevonta az indítványozót is. A GVH 2019. december 4-én hozott határozatában – többek között – megállapította, hogy az indítványozó és más eljárás alá vont vállalkozások a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjaiba valamint az Európai Unió működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSz.) 101. cikk (1) bekezdés a) és c) pontjaiba ütköző jogsértést követett el a Hatvan és Környéke Települési Szilárdhulladék-gazdálkodás Fejlesztése Társulás által a KEOP-1-1-1/C/13-2013-0011 konstrukció keretében kiírt, a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által a KEOP-1.1.1/C/13-2013-0001 konstrukció keretében kiírt és a Sajó-Bódva Völgye és Környéke Hulladékkezelési Önkormányzati Társulás által a KEOP 1.1.1/C/13-2013-0002 konstrukció keretében kiírt tenderek kapcsán lefolytatott ajánlatkéréseken az ajánlati árak és a nyertes vállalkozás személyének előzetes egyeztetésével. Ezen jogsértés miatt a GVH az indítványozóval szemben 307.720.000,- Ft versenyfelügyeleti bírságot szabott ki.
- [3] Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 105.K.701.007/2020/70. számú ítéletében az indítványozó keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában az indítványozó ügyintézési határidő túllépésével kapcsolatos kifogását részletesen megvizsgálta, megindokolta és megállapította, hogy az alperes GVH kimutatását alapul véve a versenyhatóság az adott ügyben nem lépte túl az ügyintézési határidőt. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes és az indítványozó határidőszámítása között csak a tekintetben van eltérés, hogy a Tpv. 63. § (8) bekezdése szerinti, az ügyintézési határidőbe be nem számító időtartamok közül az iratok postára adása és azok átvétele között mely időpontokat tekintik határidő nyugvása kezdő illetve záró időpontjának, mindazonáltal az álláspontok közötti különbség nem szignifikáns, ezért az ügyintézési határidő megtartottsága szempontjából nem releváns.
- [4] A Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítéletében az indítványozó vonatkozásában hatályában fenntartotta az elsőfokú bíróság ítéletét. A Kúria indokolásában az ügyintézési határidő megtartottságával kapcsolatos indít-

ványozói kifogás vonatkozásában ítéletében rögzítette, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelmében nem tudta alátámasztani az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelésének nyilvánvaló helytelenségét, kirívó okszerűtlenségét, vagy logikai ellentmondását az ügyintézési határidő számítása terén sem, ezért az elsőfokú bíróság mérlegelését a Kúria nem mérlegelhetette felül. A Kúria szerint mivel a jelen perben „az ügyintézési határidő-túllépés megállapítására nem került sor, ennek következtében a határidő túllépésének tényére alapozott, a GVH bírságkiszabási lehetőségének elenyészésére vonatkozó kúriai jogértelmezésnek (Kf.II.37.959/2018/14., Kf.VI.39.085/2021/5.) nem volt ügydöntő jelentősége.” (Kúriai ítélet [67])

- [5] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítélete alaptörvény-ellenes és azt semmisítse meg. Az indítványozó szerint a kúriai ítélet sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését illetve az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkét.
- [6] Az indítványozó alapvetően azt kifogásolta, hogy a perben eljáró bíróságok nem helyezték hatályon kívül a GVH határozatát azon okból kifolyólag, hogy a Kúria Kf.37.959/2018/14. számú – az indítványozó szerint precedensképes – ítélete értelmében a GVH bírságkiszabási joga elenyészett az ügyintézési határidő túllépése miatt. Az indítványozó hivatkozása szerint a perben a GVH a bíróság háromszori felhívására sem tudta igazolni, hogy megtartotta a rá irányadó ügyintézési határidőt. Az indítványozó szerint az eljáró bíróságoknak nemcsak a közigazgatási határozat jogalapja, hanem a kiszabott bírság tekintetében is teljes körűen felül kell vizsgálniuk a GVH határozatát, valamint a védekezéshez való joga sérelmét sem orvosolta az elsőfokú bíróság.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint az ügyintézési határidő vonatkozásában a GVH a per során csak nyilatkozatot tett, de arra vonatkozóan bizonyítékot nem csatolt.
- [8] Az indítványozó szerint egy szabályozás felülírása, kitágítása a bíróságok részéről nem jogértelmezési, hanem *contra legem* jogalkalmazási kérdés. Az indítványozó hivatkozott továbbá a bírósághoz fordulás joga, a kontradiktórius eljáráshoz való joga, a fegyverek egyenlősége megsértésére és az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmére is.
- [9] Az indítványozó előadta, hogy a Kúria közzétett határozatai kötik az alsóbb fokú bíróságokat, így azok nem térhetnek el jogkérdésben a Kúria korábban közzétett határozataitól. Amennyiben mégis úgy ítélik meg, hogy jogkérdésben el kell térniük a kúriai gyakorlattól, úgy példának okáért jogegységi eljárás kezdeményezésének lehet helye. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúriának is alaposan meg kell indokolnia a határozatában, hogy milyen okból kíván jogkérdésben eltérni a korábban közzétett határozatától, így amennyiben a Kúria ezt elmulasztja, úgy megsérti az indokolt bírói döntéshez való jogot.
- [10] Az indítványozó szerint a Kúria nem adott lényegi indokolást arra nézve, hogy milyen alapon mossa össze a versenyfelügyeleti bírság kiszabhatósága és a bírság összegszerűsége körében történő bírósági felülvizsgálat kereteit. Az indítványozó szerint önmagában ezen tény igazolja, hogy a Kúria megsértette az indokolt bírói döntéshez való jogot. Ezen túlmenően az indítványozó azt is kifogásolta, hogy a Kúria nem adta indokát, hogy milyen okból tért el a korábbi gyakorlatától.
- [11] Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy az eljáró bíróságok alaptörvény-ellenesen korlátozták a hatáskörüket, amikor a bírság kiszabása tekintetében a mérlegelés jogszabályi feltételeinek vizsgálatára szorítottak, ezáltal figyelmen kívül hagyták a teljes körű bírósági felülvizsgálat követelményét.
- [12] 3. Az igazságügyi miniszter véleményében arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy a párhuzamos jogalapon – azaz egyidejűleg a Tpv. és az EUMSz. cikkeinek megsértésének gyanúja miatt – folyó és a kizárólag nemzeti jogalapon (Tpv.) folyó versenyfelügyeleti eljárások között olyan szempontból mutatkozik különbség a jogalkalmazás során, hogy az uniós jog alkalmazásakor a versenyjog hatékony érvényesülésének elvére (*effet utile*) a nemzeti versenyhatóságoknak és a bíróságoknak is figyelemmel kell lenniük. Az igazságügyi miniszter utalt arra, hogy az Európai Bíróság gyakorlata szerint a tagállami bíróságoknak a versenyhatósági döntések felülvizsgálatakor e hatáskörüket az uniós jog hatásos érvényesülésének elvének tiszteletben tartásával kell gyakorolniuk, amely azt jelenti, hogy „nem lehetetleníthetik el vagy nem nehezíthetik meg túlzottan az uniós jog érvényesülését, és ezen belül a versenyjog területén biztosítaniuk kell, hogy az általuk elfogadott és alkalmazott szabályok ne sértsék az EUMSz. 101. és 102. cikk hatékony alkalmazását.” Az igazságügyi miniszter utalt továbbá az Európai Unió Bíróságának azon ítéletére, amely szerint „versenyjogi jogsértés fennállásával kapcsolatos jogvita esetén a piaci szereplőket megillető jogbiztonság alapvető követelménye, valamint a belső piacon a torzulásmentes verseny biztosításának célja nagy jelentőséggel bír nemcsak a felperesek és versenytársaik,

hanem harmadik személyek számára is az érintett személyek nagy száma és a szóban forgó pénzügyi érdekek miatt.” {Európai Unió Bírósága, T-725/14. számú ügy, *Aalberts Industries kontra Európai Unió*, EU:T:2017:47, 40. pont} Az igazságügyi miniszter álláspontja szerint „az ügy összetettségének vizsgálata során a vonatkozó uniós bírósági gyakorlat sem hagyható figyelmen kívül.”

II.

[13] 1. Az Alaptörvény alkotmányjogi panasszal érintett rendelkezései:

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[14] 2. Az alkotmányjogi panaszban felhívott Tpv. érintett, a versenyfelügyeleti eljárás megindulásakor hatályos rendelkezései:

„63. § (1) Az ügyek alapos vizsgálatáról és ésszerű időn belül történő befejezéséről hivatalból kell gondoskodni. (2) Az eljárást befejező döntést

[...]

b) a 11. § és a 21. §, illetve az EUMSz. 101. vagy 102. cikke alapján indult eljárásban a vizsgálat elrendelésétől számított hat hónapon belül,

[...]

(4) Az ügyintézési határidő számításánál – a Ket.-ben foglaltakon túl – nem kell figyelembe venni

a) az ügyfél megszűnésétől

aa) a jogutódnak a hivatalból indult eljárásba való bevonásáig,

ab) a jogutódlás megállapítására irányuló kérelem benyújtására előírt határidő leteltéig, határidőben benyújtott kérelem esetén annak elbírálásáig,

b) a kérelemre indult eljárásban ügyfélként részt nem vevő vállalkozásnak az eljárásba ügyfélként való belépésére vonatkozó felhívástól a vállalkozás ügyfélként való belépéséig, de legfeljebb a belépésre való felhívásban meghatározott határidő leteltéig,

c) az ügyfél törvényes képviselőjének halála esetén – ha az ügyfélnek nem volt meghatalmazott képviselője – az új törvényes képviselő bejelentéséig,

d) a vizsgáló és a versenytanács tag kizárására vonatkozó kizáró oknak a vizsgáló, illetve a versenytanács tag által való bejelentésétől annak elintézéséig,

e) a védett adat jogosultjának 55/B. § (2) vagy (3) bekezdése szerinti, illetve az ügyfélnek a 65/C. § (6) bekezdése szerinti nyilatkozattételre való felhívásától a nyilatkozat megtételéig, de legfeljebb az arra előírt határidő lejártáig,

f) a 64/B. § (4) bekezdése szerinti felvilágosítás adására, illetve adatok, iratok szolgáltatására való felszólítástól az annak teljesítéséig, de legfeljebb a teljesítésre előírt határidő lejártáig,

g) az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának, illetve a vizsgálatot lezáró jelentésnek a 73. § szerint az ügyfél részére való megküldésétől az ügyfél nyilatkozatának megtételéig, de legfeljebb a nyilatkozattételre biztosított határidő lejártáig,

h) a 75/A. § szerinti felhívás közzétételétől az észrevételek benyújtására előírt határidő lejártáig,

i) a 65/A. §-ban és a 65/C. §-ban meghatározott nemperes eljárások megindításától a bíróság végzésének meghozataláig,

j) a vizsgálónak, illetve az eljáró versenytanácsnak az iratbetekintés tárgyában hozott végzése közlésétől a végzéssel szembeni jogorvoslati határidő lejártáig vagy - ha a jogorvoslati jogról korábban lemondtak - az utolsóként kézhez kapott lemondás beérkezéséig, valamint a vizsgáló végzésével szembeni fellebbezés esetén a ver-

senyitanács jogerős döntésének, illetve az eljáró versenytanács végzésének bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárásban a bíróság jogerős végzésének meghozataláig eltelt időt.

(5) Az ügyintézési határidőt a Gazdasági Versenyhivatal elnöke, illetve – a versenytanácsi eljárás szakaszában – a Versenytanács elnöke indokolt esetben annak letelte előtt

[...]

b) a (2) bekezdés b) pontja szerinti eljárásban két alkalommal, egyenként legfeljebb hat hónappal, [...]"

„78. § (1) Az eljáró versenytanács bíróságot szabhat ki azzal szemben, aki

a) a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg, [...]

(3) A bíróság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.”

III.

- [15] Az indítványozó jogi képviselője a támadott részítéletet 2022. március 21-én vette kézhez, alkotmányjogi panaszát 2022. április 29-én nyújtotta be, így a panasz határidőben előterjesztettnek minősül.
- [16] Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek is, tekintettel arra, hogy megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 27. §-át, és az alkotmányjogi panasz az indítványozó tekintetében a bírósági eljárást befejező bírósági határozattal szemben került előterjesztésre
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli: az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit: az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését; a támadott bírói döntést az Abtv. 27. §-a szerinti indítványelem tekintetében (a Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítélete), valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében tartalmazza az alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést; illetve kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére.
- [18] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási perben félként szerepel, így érintettsége fennáll.
- [19] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az indítványozónak ki kell mérítenie jogorvoslati lehetőségeit. Jelen ügyben a támadott bírósági határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye, így az alkotmányjogi panasz ebben a részében is megfelel a befogadási feltételeknek.
- [20] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának – az Abtv. 29. §-a szerint – további feltétele, hogy a panasz bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [21] A jelen ügyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősül, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és – a közigazgatási határozat későbbi bírósági felülvizsgálata tekintetében – XXVIII. cikk (1) alapján milyen következményekkel jár versenyügyekben a versenyfelügyeleti bíróság kiszabása során az ügyintézési határidő túllépése és az erre történő indítványozói hivatkozás esetén milyen alkotmányos elvárások támaszthatók a hatósági, illetve bírósági eljárás vonatkozásában az ügyintézési határidő túllépésére vonatkozó kifogás vizsgálata során.
- [22] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa az alkotmányjogi panaszt 2022. november 29-ei ülésén befogadta.

IV.

- [23] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [24] 1. Az Alkotmánybíróság előjáróban hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben szakjogi – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti az alapügy konkrét határidőszámítását, így annak eldöntését, hogy a konkrét ügyben megvalósult-e az ügyintézési határidő túllépése. Alkotmányjogi szempont-

ból csak annak van jelentősége, hogy a rendes bíróságok által megállapított, határidőszámításra vonatkozó tényekhez az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint milyen alkotmányos tartalom fűződik a versenyfelügyeleti eljárások, azon belül is a párhuzamos jogalapon folyó eljárások során.

- [25] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog „a hatóság jogi eljárásának egészére nézve jelent egy alapjogilag egységként értékelt és védett minőséget. Míg az alapjog részét képező jogosítványok az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti kritériumrendszerben igazolható módon korlátozhatók, addig a hatósági eljárásnak összességében szemlélve mindvégig tisztességesnek kell lennie. Utóbbi megközelítésben nincs helye a korlátozás igazolásának, mert már magának a fair minőségnek a megállapítása is mérlegelés eredménye.” {17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [39]} Ennek alapján az alábbiakban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti észszerű időn belüli döntéshez való jogot és a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az Alkotmánybíróság a tisztességes gazdasági verseny megóvásához, azon belül is a versenyjogsértések megállapításához és szankcionálásához fűződő alkotmányos érdekre is figyelemmel értelmezte.
- [26] Az Alkotmánybíróság rögzíti továbbá, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben, mivel az 2016. december 1-jén indult a közigazgatási hatósági eljárás szolgálatáról szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) és a Tpv. akkor hatályos rendelkezései az irányadók, ezért érdemi vizsgálatát ezen jogszabályi környezetre figyelemmel folytatta le.
- [27] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alapján sérelmezett tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát tekintette át.
- [28] Az Alkotmánybíróság a 8/2020. (V. 13.) AB határozatban (Indokolás [36]–[42]), összefoglalta a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogról szóló általános gyakorlatát, amely szerint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] nem azonosítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés].
- [29] A 25/2020. (XII. 2.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy „[j]ogállami keretek között a „tisztességes” (fair, méltányos, kiegyensúlyozott) karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajátosságok figyelembe vétele mellett, de a hatósági eljárásban is megfelelő módon és tartalommal meg kell jelennie a fair eljárás alkotmányjogi követelményeinek, amelyeket az alapjogi jogalanyisággal rendelkező ügyfeleknek alanyi jogként, végső fokon alapjogként ki kell tudni kényszeríteni. E jogok érvényesíthetősége a hatóság működésének korlátja, jogszerű eljárásának pedig alaptörvényi mércéje. Ezen jogállami követelménynek a megnyilvánulása az, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke önállóan, az ügyintézés alapjogaként ismeri el a fair hatósági eljáráshoz való jogot. Az alapjogi jogvédelem kiterjed a hatóságok részrehajlás nélküli, tisztességes módon és észszerű határidőn belüli ügyintézésére, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolására [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint a közigazgatási jogkörben okozott kár törvényben meghatározottak szerinti megtérítésére [Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdés]. Ezen túl a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tartalmaként az Alkotmánybíróság számos olyan részjogosítványra mutatott rá gyakorlatában, amelyek az ügyfelet helyezik középpontba, és amelyek érvényesítése a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni (Abh., Indokolás [23]–[24]).
- [30] Tekintettel arra, hogy az adóigazgatási eljárás közigazgatási jogi szempontból más karakterű, mint a versenyfelügyeleti eljárás, valamint az utóbbi hatósági eljárás abban is speciális az adóigazgatási eljáráshoz képest, hogy versenykorlátozó megállapodás és gazdasági erőfölénnyel való visszaélés törvényi tényállások esetében a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége esetén a versenyfelügyeleti eljárás nemcsak a Tpv. 11. §-a, illetve 21. §-a, hanem az EUMSZ. 101. cikke, illetve 102. cikke alapján is megindul, amelyből következően a GVH versenyfelügyeleti eljárására nemcsak a nemzeti szabályozás, hanem az európai uniós jogrend is alkalmazandóvá válik. Mindezekre tekintettel a magyar versenyjogi szabályozást, az eljárási rendet illetően is alapvetően meghatározza az Európai Unió versenyjoga {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [26]} Következésképpen az adóigazgatási eljárások vonatkozásában tett alkotmánybírósági megállapítások nem alkalmazhatók teljes körűen a versenyfelügyeleti eljárások vonatkozásában.
- [31] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti észszerű határidő értelmezése során adóigazgatási eljárásokkal összefüggésben eddigi gyakorlatában a következőket rögzítette.

- [32] „Az Alapörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem teremt konkrét, számszerűsített határidőt vagy határnapot a hatósági döntésekre nézve, továbbá a törvényi határidő nem azonosítható mechanikusan az alapjog szerinti észszerű határidővel. Ehelyett az Alaptörvény elvi szinten szól az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogról, amely a *fair* hatósági eljárás egyik Alaptörvényben nevesített részjogosítványát képezi.” {17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [45]}
- [33] „A többfunkciós adóhatósági határozat okán a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel együtt értelmezve – nem zárja ki az ügyintézési határidőt követő határozathozatalt az elévülésig.” {17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [75]}
- [34] „[A] tisztességes hatósági eljáráshoz való jog alapjogilag egységként értékelt és védett minőségének a megóvása nem önmagában azon múlik, hogy hány nap telt el az ügyintézési határidőt követően, hanem azon, hogy mekkora a határozathozatali határidő elmulasztásával okozott járulékos adózói jogsérelem mértéke, ami ügyenként azonosítandó be. Ugyanakkor az általánosságban megállapítható, hogy minél hosszabb idő telik el a határidőt követően, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy jelentősnek értékelendő jogsérelem áll elő az adózó oldalán.” {17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [103]–[106]}
- [35] „[A]z észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog, ami nem konkrét, számszerűsített határidőt vagy határnapot ír elő a hatósági eljárást befejező döntésekre nézve, de nem is a törvényi határidőket hívja fel, hanem magas absztrakciós szinten teremt jogot mindenkinek arra, hogy ügyeit a hatóságok észszerű határidőn belül intézzék el, fejezzék be. Tartalmát tehát nem az eljárási törvények alakítják, hanem belőle bonthatók ki a tisztességes hatósági eljárással szemben támasztott követelmények.” (Abh., Indokolás [33])
- [36] „Konkrétumok alapján mérlegelhető, hogy az adott eljárásban érvényesült-e az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog. Annak érdekében tehát, hogy az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog állítot sérelme – a törvényi határidőn túl kiszabott adóbírság esetében – elbírálhatóvá váljon, az adott hatósági eljárás Alaptörvényre visszavezethető sajátosságainak, az elmulasztott határidő jogi természetének és egyéb jellemzőinek, valamint a kiszabott közigazgatási szankció karakterének elemzésére van szükség. Az ezek vizsgálatából származó megállapításokat az egyedi ügy konkrét körülményeire kell vetíteni a teszt utolsó mozzanataként.” (Abh., Indokolás [37])
- [37] „Az elmulasztott határidő jogi természetével és egyéb jellemzőivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság arra mutat rá, hogy ügyintézési, azaz eljárási határidőről van szó. Elmulasztása nem jár együtt automatikusan a határozathozatali lehetőség elenyészésével. Az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog azonban ezt is keretek közé szorítja. Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az anyagi jogi természetű határidők elmulasztásának más jogkövetkezményei vannak” {Abh., Indokolás [60], 9/2020. (V. 28.) AB határozat, Indokolás [41]–[42]}.
- [38] A továbbiakban az Alkotmánybíróság megvizsgálta a versenyfelügyeleti eljárások ügyintézési határidejére, illetve annak túllépésére vonatkozó, az indítvány alapjául szolgáló ügy megindulásakor hatályos jogszabályi környezetet, majd sorra veszi, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog miként értelmezhető alkotmányjogi szempontból versenyügyekben.
- [39] 3. A Tptv. 63. § (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határideje az eljárás megindulásának napján kezdődik, amely versenykorlátozó megállapodás illetve gazdasági erőfölénnyel való visszaélés törvényi tényállások vizsgálatára irányuló eljárások esetében szükségszerűen egybeesik a helyszíni vizsgálati cselekmény, az ún. rajtaütés megkezdésével. A Tptv. 63. § (2) bekezdés *b)* pontja értelmében mind a Tptv. 11. § és 21. §, mind az EUMSz. 101. és 102. cikke megsértésének vizsgálatára irányuló versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határideje 6 hónap, amely a Tptv. 63. § (5) bekezdés *b)* pontja értelmében két alkalommal, egyenként legfeljebb további 6 hónappal meghosszabbítható. A Tptv. 63. § (4) bekezdése szabályozza azon időtartamokat, amelyek a Ket.-ben foglaltakon túl, nem számítanak be a versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határidejébe. Az ún. be nem számító időtartamok tehát a 2016. december 1-jén indult versenyfelügyeleti eljárások esetében nemcsak a Tptv.-ben, hanem a Tptv. 44. §-a alapján alkalmazandó Ket. 33. § (3) bekezdésében is található. A Tptv. 63. § (4) bekezdése 11, a Ket. 33. § (3) bekezdése 12 be nem számító időtartamot szabályoz. A Tptv. alapján be nem számító időtartamok közé tartozik például a felvilágosítás adására, illetve adatok, iratok szolgáltatására való felszólítástól az annak teljesítéséig, de legfeljebb a teljesítésre előírt határidő lejártáig eltelt idő [Tptv. 63. § (3) bekezdés *f)* pontja], az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának, illetve a vizsgálatot lezáró jelentésnek az ügyfél részére való megküldésétől az ügyfél nyilatkozatának megtételéig, de legfeljebb a nyilatkozattételre biztosított határidő lejártáig eltelt idő [Tptv. 63. § (3) bekezdés *g)* pontja] stb.

- [40] A Ket. alapján be nem számító időtartamok közé tartozik a hatósági megkeresés vagy a döntés postára adásának napjától annak kézbesítéséig terjedő időtartam [Ket. 33. § (3) bekezdés k) pont], az eljárás felfüggesztésének időtartama [Ket. 33. § (3) bekezdés e) pont]. A párhuzamos jogalapon folyó versenyfelügyeleti eljárások sajátossága, hogy a Tpvt. – jelen ügyben alkalmazandó – 91/C. §-a értelmében az eljáró versenytanács a tárgyalás kitűzése előtt megküldi saját előzetes álláspontját az Európai Bizottságnak, továbbá indokolt esetben az érintett tagállami versenyhatóságnak is. A tárgyalás leghamarabb az Európai Bizottság értesítését követő harmincadik napra tűzhető ki. Ilyen esetben az ügyintézési határidő harminc nappal meghosszabbodik. A Ket. – a Tpvt. 44. §-a alapján alkalmazandó – 72. § (1) bekezdés ee) pontja értelmében a GVH-nak kötelessége volt a határozat indokolásában feltüntetni az ügyintézési határidő túllépése esetén az ügyintézési határidő leteltének napját, valamint az arról szóló tájékoztatást, hogy az ügyintézési határidőt mely, az ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének felróható okból nem tartotta be.
- [41] A szabályozás áttekintése során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a versenyfelügyeleti eljárásra irányadó ügyintézési határidő eljárásjogi természetű, anyagi jogi határidőnek nem minősíthető. Következésképpen az Alkotmánybíróság csatornabírság kiszabásával kapcsolatos ügyintézési határidők tárgyában született határozatai versenyfelügyeleti eljárások esetében nem irányadók. Mindazonáltal az Alkotmánybíróság megerősíti azon megállapítását, hogy „a Tpvt. 63. §-ában rögzített ügyintézési határidő nem tekinthető anyagi jogi határidőnek, ily módon nem vonatkoztatható rá [...] az Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) AB határozatában megállapított alkotmányos követelmény.” {3270/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [31]}
- [42] 4. Ezt követően az Alkotmánybíróság a versenyfelügyeleti eljárások és a kiszabott bírság karakterisztikáját, az ügyintézési határidővel való kapcsolatát vizsgálta meg.
- [43] A versenyfelügyeleti eljárások karakterisztikájához hozzátartozik, hogy „a kartellügyekben lefolytatott hatósági eljárások kimenetele az eljárás alá vont személy számára a büntetőjogi elmarasztaláshoz sok tekintetben hasonló hátrányokkal járhat. Versenyfelügyeleti eljárás alá vállalkozások vonhatók, melyek jellemzően jogi személyek (társaságok). A büntetőjogi elmarasztaláshoz hasonló hátrány e szervezetek tekintetében a bírság, mely – mértékétől függően – a vállalkozás gazdasági megrendüléséhez, akár fizetéseképtelenségéhez és emiatt megszűnéséhez is vezethet. Versenyügyekben a GVH azonban nem természetes személyek bűnössége felől dönt, a felelősségre vonással olyan súlyú stigmatizáció, negatív társadalmi előítélet, illetve kifejezett joghátrány, mint a büntetőjogi elítéléssel, nem jár. A versenyellenes magatartáshoz – a büntetőjog ultima ratio jellegével összefüggésben álló – súlyos alapjog-korlátozással járó büntetések nem kapcsolódnak. A versenyfelügyeleti eljárás ezért nem tekinthető a szoros értelemben vett büntetőjogi vád elbírálására irányuló eljárásnak (*hard core of criminal law*), emiatt ugyanolyan szigorú követelmények, mint a tulajdonképpeni büntetőeljárások tekintetében, az ilyen eljárásokkal szemben nem támaszthatóak.” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [61]–[62]}
- [44] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a fent idézett gyakorlata alapján a versenyfelügyeleti eljárás represszív szankcióval járó, a szoros értelemben vett büntetőjogi vád elbírálására irányuló eljárásnak nem minősülő jellege alapvetően az eljárás alá vont vállalkozások számára jelent hátrányt, hiszen jelentős összegű – akár az érintett vállalkozáscsoport előző évi, világméretű árbevételének 10%-át elérő bírságfizetési kötelezettséggel zárulhat. A GVH a Tpvt. 78. §-a illetve a Tpvt. 36. §-a alapján kiadott – a jelen ügyben alkalmazott – a GVH elnöke és a Versenytanács elnöke által kiadott, a versenykorlátozó megállapodásokra és összehangolt magatartásokra, a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésre, valamint a jelentős piaci erővel való visszaélésre vonatkozó tilalmakba ütköző magatartások esetén a bírság összegének megállapításáról szóló 11/2017. közleménye (a továbbiakban: Bírságközlemény) kifejezetten nem nevesítette az ügyintézési határidő túllépését, mint a bírságkiszabás során figyelembe veendő szempontot, azonban a Tpvt. 78. § (3) bekezdése szerinti exempfikatív felsorolás, illetve a Bírságközlemény 41. pontja értelmében a nevesítettekén kívül egyéb szempontok, így az ügyintézési határidő túllépése is figyelembe vehető a bírságszámítás során.
- [45] Tekintettel arra, hogy a Tpvt. 78. § (3) bekezdése és a Bírságközlemény 41. pontja nem zárja ki az ügyintézési határidő túllépésének értékelését a bírságkiszabás során, valamint a Ket. 72. § (1) bekezdés ee) pontja kifejezett indokolási kötelezettséget írt elő a GVH számára az ügyintézési határidő túllépése esetére, megállapítható, hogy a konkrét ügyben irányadó jogszabályi környezet biztosítja az ügyintézési határidő túllépésének hatósági értékelését az érdemi határozatban.
- [46] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az igazságügyi miniszter által is hivatkozott uniós esetjog értelmében, figyelemmel arra, hogy a jelen ügyben párhuzamos jogalapon folyt a versenyfelügyeleti eljárás, az ügyintézési határidő megtartottságának vizsgálata során sem lehet eltekinteni attól, hogy az EUMSZ. rendelkezéseinek meg-

- sértése miatt versenyfelügyeleti eljárásokban a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége miatt a GVH-nak komplex, nem kizárólag a magyar piacra vonatkozó piacelemzést kell lefolytatnia, amely szükségszerűen időigényes, sokrétű mérlegelést követel meg a hatóság oldalán, míg az ügyfelek és az egyéb piaci szereplők oldalán hosszadalmas együttműködési kötelezettséget. Következésképpen a párhuzamos jogalapon folyó versenyfelügyeleti eljárásokban számos adatkérés kiadása illetve a beérkezett adatszolgáltatások komplex elemzése is hozzátartozik a hatósági munkához, mindamellett, hogy a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló a Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) értelmében a GVH-t az Európai Bizottság felé is egyeztetési kötelezettség terheli konkrét ügyben, amely szintén időigényes folyamat.
- [47] A konkrét ügyben az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék részletesen vizsgálta az indítványozó keresetében foglalt kifogások mentén az ügyintézési határidő megtartottságát és megállapította, hogy a GVH határidőszámításra vonatkozó kimutatása alapján nem került sor az ügyintézési határidő túllépésére. A Kúria az indítványozó vonatkozásában hatályában fenntartotta az elsőfokú ítéletet, az ügyintézési határidő túllépésével kapcsolatos eltérő kúriai jogértelmezéseket nem tekintette ügydöntő jelentőségűnek. Az indítványozó alapvetően az ügyintézési határidő megtartottságának vizsgálatára vonatkozó indokolási kötelezettség megsértését kifogásolta a támadott bírósági ítéletek vonatkozásában.
- [48] Az Alkotmánybíróság a fenti gyakorlata, a vonatkozó szabályozási környezet és a GVH határozata, valamint az ügyben eljáró bíróságok indokolásának alapul vételével a következőket állapította meg az ügyintézési határidő megtartottságának vizsgálatával összefüggésben:
- [49] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárás esetében is megállapítható, hogy a törvényi határidő túllépése önmagában nem eredményezi az észszerű határidő sérelmét, illetve ennek fordítottjaként az ügyintézési határidő formális betartása sem jelenti az észszerű határidőn belüli döntéshez való jog sérelmének a hiányát, ezért a törvényes és észszerű határidő megtartottsága nem feltétlenül esik egybe.
- [50] Következésképpen a versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határidejének törvényi túllépése mechanikusan nem eredményezi a törvénysértés mellett az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét, hiszen a törvényes határidő és az észszerű idő elválik egymástól, ezért az utóbbi megsértésére hivatkozás esetén nem elegendő önmagában a törvénysértés igazolása.
- [51] A versenyfelügyeleti eljárások eredményeként születő GVH határozatban megállapított jogsértés és kiszabott versenyfelügyeleti bírság, mint represszív szankció mindazonáltal nem kizárólag az eljárás alá vont vállalkozás viszonylatában bír relevanciával, bár kétségtelen, hogy ennek pénzügyi és reputációs terhét elsősorban az eljárás alá vont, illetve vállalkozáscsoportja viseli. A versenyjogsértés megállapítása és szankcionálása a Bíróságközleményben szabályozott elrettentő hatás szempontja keretében alapvetően speciálprevenációs célzatú, ugyanakkor a GVH döntéseinek publicitására figyelemmel generálprevenációs célzatú is, így alkalmas arra, hogy a jogsértésben nem érintett piaci szereplőket is visszatartsa a jogsértések elkövetésétől. Ezen túlmenően a versenyjogsértések megállapításához a károsultaknak is érdeke fűződik, hiszen a Tpv. hatályos 88/B. § (8) bekezdése értelmében a kártérítési per bírósága a GVH határozatának a jogsértést megállapító részéhez kötve van. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán utal az igazságügyi miniszter által is hivatkozott, az Európa Unió Bíróságának ítéleti megállapítására, amely nemcsak az eljárás alá vontakat megillető jobbiztonság, hanem a belső piacon a torzulásmentes verseny biztosításának célját is jelentősnek ítélte az érintettek nagy száma és pénzügyi érdekeikre tekintettel (Európai Unió Bírósága, T-725/14. számú ügy, *Aalberts Industries kontra Európai Unió*, EU:T:2017:47, 40. pont).
- [52] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a versenyfelügyeleti eljárás ezen karakterisztikájából következően a versenyjogsértés tárgyában határozathozatalra az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alapján az ügyintézési határidőt követően az elévülésig van lehetőség. Az más kérdés, hogy az eset körülményei alapján a határidő mulasztás mértéke adott esetben a bírság csökkentését vagy mellőzését vonhatja maga után attól függően, hogy az ügyintézési határidő túllépése milyen súlyú.
- [53] Abból adódóan, hogy az ügyintézési határidő törvényi megsértése, nem eredményezi automatikusan az észszerű határidő megsértését, az is következik, hogy az eljárás alá vont vállalkozásnak olyan konkrét, tehát nem általában vett, hanem az adott ügy releváns tényeire és körülményeire vonatkoztatott járulékos jogsérelmet kell igazolnia, amely ok-okozati összefüggésben áll az ügyintézési határidő túllépésével. Ugyanez irányadó az ügyintézési határidő formális megtartottsága esetén az észszerű időn belüli döntéshez való jog sérelmére hivatkozás esetén.
- [54] Végezetül az ügyintézési határidő megtartottsága vizsgálatának az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összhangban álló alkotmányos tartalma nem nélkülözheti az adott versenyfelügyeleti eljárás sajátosságainak, az ügyintézési határidő jellemzőinek és a kiszabott szankció jellegének a konkrét ügyre vonatkoztatott vizsgálatát. Ezen körülmények számbavételét követően szükséges a hatóságnak mérlegelnie, hogy az érintett vállalko-

zás által előadott konkrét ügyre vonatkoztatott, járulékos jogsérelem indokolja-e a bírság csökkentését vagy mellőzését, amelyre a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján a GVH-nak annak ellenére lehetőséget biztosított a jogalkotó, hogy a Tptv. nem nevesíti kifejezetten bírságkiszabási szempontként az ügyintézési határidő túllépését, illetve az észszerű határidőn belül való döntéshez való jog sérelmét.

- [55] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügyben eljáró bíróságok az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összhangban mérlegelték az indítványozónak az észszerű határidő belüli döntéshez való jog megsértésére vonatkozó kifogásait, ezért az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.
- [56] 5. Ezt követően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó indítványi elemet vizsgálta, amely során áttekintette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó gyakorlatát.
- [57] Az Alkotmánybíróság előjáróban utal arra, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vonatkozásában minden esetben tartalmi vizsgálatot folytat, így elemzi a jogszabályi környezetet és a bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását és mindezek alapján von le következtetéseket az adott esetben megállapítható alapjogsérelemre {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [17]; 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [58] A tisztességes eljárás (*fair trial*) az Alkotmánybíróság szerint „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.] Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban megerősítette, hogy az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően kialakult gyakorlatát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésekor irányadónak tekinti.
- [59] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével, ezért az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás által megkövetelt részjogosítványokat, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványként azonosította például a bírósághoz fordulás jogát {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]}, a tárgyalás nyilvánosságát és a bírósági döntés nyilvános kihirdetését {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság független és pártatlan eljárását {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, az észszerű időn belüli eljárást {3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [15]}, az indokolt bírói döntéshez való jogot {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}, a fegyverek egyenlőségét {2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [50]}, az igazságszolgáltatás integritásának védelmét {3/2021. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [69]}.
- [60] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán hangsúlyozta, hogy „[az] indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}
- [61] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [62] Egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]; 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [59] és [73]}.

- [63] Az Alkotmánybíróság e vonatkozásban visszautal a jelen határozat IV/2. és 3. fejezeteiben foglaltakra, amelyeket az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének érdemi vizsgálata során is irányadónak tekint. Az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy a jelen ügyben közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata révén az észszerű idő vizsgálata szükségszerűen a közigazgatási eljárásra vonatkoztatottan érvényesül.
- [64] Következésképpen a közigazgatási határozat felülvizsgálatát végző bíróságoknak ilyen tartalmú kereseti érvelés esetén a versenyfelügyeleti eljárás esetében kell állást foglalniuk az ügyintézési határidő megtartottsága kérdésében, amely során esetről esetre történő értékelést igényel, hogy az ügyintézési határidővel összefüggésben felvethető-e az észszerű idő sérelme akár az ügyintézési határidő túllépése, akár egyéb körülmények fennállása miatt az ügyintézési határidő formális megtartása esetén.
- [65] Az eljáró bíróságokra az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján az a kötelezettség hárul, hogy a peres fél szabályszerűen előterjesztett kifogásait, tartalmi értékelés mentén, részleteiben megvizsgálják, amennyiben szükséges a vonatkozó jogi konzekvenciákat levonják, és azokról kellően indokolt döntésben adjanak számot.
- [66] Az eljáró bíróságok az ügyintézési határidő megtartottságával kapcsolatos kifogások vizsgálata során – visszautalva a IV/3. és 4. fejezetekben (Indokolás [38] és köv.) foglaltakra – a peres fél által az ügyintézési határidővel összefüggésben előadott konkrét ügyre vonatkozó járulékos jogsérelmet vetik össze a konkrét ügy tényeivel, a kiszabott közigazgatási szankció karakterével, a bírágkiszabási szempontokkal, az adott versenyfelügyeleti eljárás sajátosságaival, az elmulasztott ügyintézési határidő jogi természetével és az ügy egyéb jellemzőivel.
- [67] Kiemelendő, hogy párhuzamos jogalapon folyó ügyekben az „*effet utile*” elve alapján a tagállami bíróságokra az a kötelezettség hárul, hogy hatáskörüket az uniós jog, és különösen a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartásával kell gyakorolniuk.
- [68] Az ügyintézési határidő megtartottságára vonatkozó kifogások megítélése során a tartalmi vizsgálaton van a hangsúly, amely tekintetében a határidőszámítás követhetősége éppúgy relevanciával bír, mint az érintett fél által ezzel összefüggésben előadott járulékos jogsérelem (pl. az időmúlásra tekintettel gyakorolható védekezési jog nehézségei stb.), amely kifejezett ok-okozati összefüggésben áll az ügyintézési határidő megtartottságával kapcsolatos kifogással.
- [69] A jelen ügyben a versenyfelügyeleti eljárás 2016. december 1-jén indult, amelybe az indítványozót 2018. május 16-án vonta be ügyfélként a GVH, a közigazgatási határozat meghozatalára 2019. december 4-én – a bíróságok megállapítása szerint a törvényes ügyintézési határidőn belül – került sor.
- [70] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó ügyintézési határidő túllépésére vonatkozó – a perjogi szabályoknak megfelelően előterjesztett – kifogásait kellő alapossággal megvizsgálták, döntésük indokairól megfelelően indokolt határozatukban számot adtak.
- [71] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügyben eljáró bíróságok az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összhangban, kellően indokolt döntésükben adtak számot az indítványozó ügyintézési határidő megsértésére vonatkozó kifogásairól, ezért az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.38.167/2021/15. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Budapest, 2023. június 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1194/2022.

